

**“KORRUPSIYAYA QARŞI MÜBARİZƏ
HAQQINDA” AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
QANUNUNDA DƏYİŞİKLİK EDİLMƏSİ BARƏDƏ
AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ QANUNUNA
DAİR” ŞƏRH**

- Bu təqdimatda “Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda edilən əsas dəyişikliklər və onların tətbiqi mexanizmləri barədə məlumat veriləcək.
- Dəyişikliklər korrupsiya risklərinin idarə olunması, hüquqi anlayışların dəqiqləşdirilməsi və şəffaflığın artırılması məqsədi daşıyır.

1. Qanunun Preambula və Əsas Anlayışlarda Dəyişikliklər

Preambula Dəyişiklikləri

- “Qurum” anlayışı genişləndirilib, dövlət və bələdiyyə mülkiyyətində olan hüquqi şəxsləri də əhatə edir.
- “Orqanlar (qurumlar)” ifadəsi tətbiq olunub.

Əsas Anlayışlar

- Korrupsiya və korrupsiya riski anlayışları dəqiqləşdirilib.
- Korrupsiya risklərinin idarə edilməsi və səlahiyyətli struktur bölmə (şəxs) anlayışları əlavə edilib.

2. Terminologiyanın Vahidləşdirilməsi

“Orqanlar (qurumlar)”

Bütün qanun boyu “dövlət orqanları, yerli özünüidarəetmə orqanları və ya qurumlar, İdarə, müəssisə və təşkilatlar” ifadəsi “orqanlar (qurumlar)” ilə əvəz olunmuşdur. (m. 2.1.7-1, 4.1, 7.3, 8.2, 8.3, 8.5, 9.3.4, 9.3.10, 9.3.11, 11.1.7, 11.1.8, 11-2.1, 12.1 və 13)

Qanunun Dəqiqləşdirilməsi

Terminoloji dəyişikliklər hüquqi aydınlıq və tətbiqdə vahidlik yaradır.

3. Korrupsiya Risklərinin İdarə Edilməsi

➤ Yeni Maddə 8-1

Orqan rəhbəri korrupsiya risklərinin idarəsi üçün səlahiyyətli struktur bölmə (şəxs) təyin edir.

➤ İllik Qiymətləndirmə

Hər il yanvar-aprel aylarında risklərin müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi aparılır.

➤ Məlumatların Təhlili

Sorğular, müraciətlər, mediada yayılan məlumatlar və audit nəticələri nəzərə alınır.

8-1.1. Orqanın (qurumun) rəhbəri korrupsiya risklərinin idarə edilməsi məqsədilə səlahiyyətli struktur bölmə (şəxs) müəyyən edir. Korrupsiya risklərinin idarə edilməsi prosesinə xüsusi bilik tələb edən sahələr üzrə mütəxəssislər cəlb edilə bilər.

8-1.2. Orqanda (qurumda) hər il yanvarın 15-dən aprelin 15-dək əvvəlki ili əhatə edən korrupsiya risklərinin müəyyən edilməsi, təhlili və qiymətləndirilməsi aparılır. Korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmalar haqqında daxil olan müraciətlərin ümumiləşdirilməsinin nəticələrinə əsasən fəaliyyətindən daha çox şikayətlərin daxil olduğu struktur bölmədə və ya tabeliyində olan qurumda orqanın (qurumun) rəhbərinin qərarına əsasən digər müddətlərdə də risklərin müəyyən edilməsi, təhlili və qiymətləndirilməsi keçirilə bilər.

8-1.3. Korrupsiya risklərinin müəyyən edilməsi, təhlili və qiymətləndirilməsi həyata keçirilərkən aşağıdakı məlumatlar nəzərə alınmışdır:

8-1.3.1. hüquqi və fiziki şəxslər arasında keçirilən sorğuların nəticələri;

8-1.3.2. korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmalar haqqında daxil olan müraciətlər və həmin müraciətlər əsasında aparılan araşdırmaların nəticələri;

8-1.3.3. mediada, həmçinin internet informasiya ehtiyatlarında və ya informasiya-telekommunikasiya şəbəkələrində yayılan informasiya və korrupsiya risklərinin müəyyən edilməsi üçün mənbəyi məlum olan digər məlumatlar;

8-1.3.4. orqanın (qurumun) fəaliyyətini tənzimləyən hüquqi aktlar;

8-1.3.5. dövlət maliyyə nəzarəti tədbirlərinin, kənar dövlət maliyyə nəzarəti tədbirlərinin, yaxud məcburi və ya könüllü auditin nəticələri;

8-1.3.6. orqanın (qurumun) fəaliyyəti üçün xarakterik olan, mütəmadi olaraq baş verən korrupsiyaya şərait yaradan hallar;

8-1.3.7. orqanın (qurumun) fəaliyyətinə dair inzibati məhkəmə icraatında baxılan inzibati mübahisələrin sayı, predmeti və bunlarla bağlı müvafiq qərarlar.

4. İctimaiyyətə Açıqlanması və Komissiyaya Hesabat

➤ Hesabatlıq

Risqlər və tədbirlər barədə məlumatlar hər il iyunun 1-dək Komissiyaya təqdim edilir

➤ İctimaiyyətə Açıqlama

Korrupsiya riskləri və görülmüş işlər dövrü olaraq ictimaiyyətə açıqlanır.

➤ Tövsiyələr

Komissiya risklərin idarəsinə dair tövsiyələr və qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi təklifləri verir.

8-1.4. Korrupsiya riskləri, həmin risklərə uyğun olaraq müəyyən edilən hədəflər, eləcə də risklərin qiymətləndirilməsinin nəticələri və bununla əlaqədar cari il üçün müəyyən edilən tədbirlər, həmçinin əvvəlki il üzrə müəyyən edilmiş tədbirlərə dair görülmüş işlər barədə məlumatlar hər il iyunun 1-dək Komissiyaya təqdim edilməlidir. Korrupsiya riskləri, həmin risklərə uyğun olaraq müəyyən edilən hədəflər, eləcə də risklərin qiymətləndirilməsinin nəticələri və görülmüş işlər barədə məlumatlar dövrü olaraq ictimaiyyətə açıqlanır.

8-1.5. Komissiya bu Qanunun 8-1.4-cü maddəsinə uyğun olaraq ona təqdim edilən məlumatların təhlili əsasında müvafiq orqana (quruma) korrupsiya risklərinin idarə edilməsinə dair tövsiyələr, həmçinin korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər verə bilər.

8-1.6. Orqanların (qurumların) fəaliyyətində korrupsiya risklərinin idarə edilməsi qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.”.

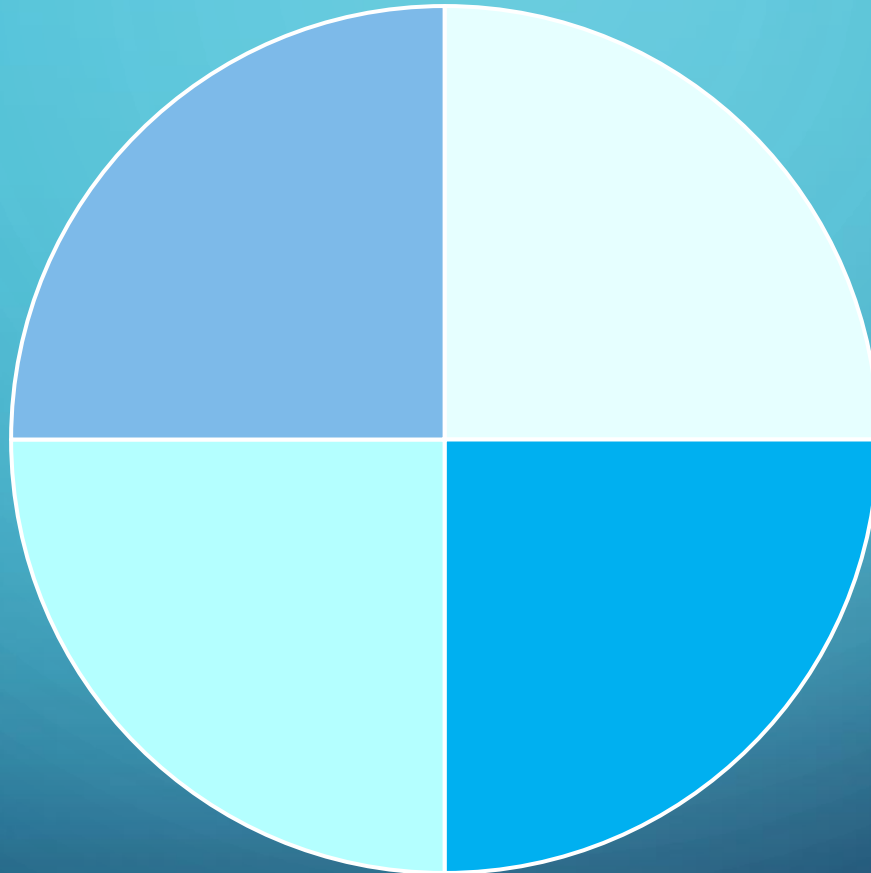
5. Korrupsiya ilə Bağlı Məlumatların Verilməsi və Qorunması

1. Məlumatların Qəbulu

- ❖ Orqan rəhbərləri məlumatların idarədaxili verilməsi mexanizmini müəyyən edir.

3. Hüquqların Qorunması

- ❖ Məlumat verən şəxslərin hüquqları qorunur və qisas alma tədbirləri qadağandır.

2. Səlahiyyətli Bölmə (Şəxs)

- ❖ Məlumatların qəbulu və araşdırılması üçün səlahiyyətli struktur bölmə (şəxs) təyin edilir.

4. Müstəqillik və Qərəzsizlik

- ❖ Səlahiyyətli bölmə (şəxs) fəaliyyətində müstəqil və qərəzsiz olmalıdır.

6. Məsuliyyət və Hüquqların Bərpası

- **Məsuliyyətə Cəlb**
Orqan rəhbəri qanun pozuntularına görə məsuliyyət daşıyır.
- **Qisasın Qadağan Edilməsi**
Məlumat verən işçiyə qarşı qisas alma tədbirləri qadağandır.
- **Hüquqların Müdafiəsi**
Şəxs hüquqlarının pozulması barədə yuxarı orqana və məhkəməyə müraciət edə bilər.

11-1-ci maddə üzrə aşağıdakı məzmununda maddə əlavə edilmişdir:

- “11-1.1-1. Orqanların (qurumların) rəhbərləri korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmlarla bağlı məlumatların idarədaxili qaydada verilməsi mexanizmini müəyyən etməli, işçilərin və iş görən və ya xidmət göstərən digər şəxslərin (bundan sonra – işçilərin) korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmlarla bağlı məlumatları qəbul etmək səlahiyyətinə malik subyektlər, bu subyektlərə və korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsində ixtisaslaşmış orqanlara müraciət etmə qaydaları, müraciətə baxılmanın nəticəsi və korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmlarla bağlı məlumat verən şəxslərin hüquqları ilə tanış olmalarını təşkil etməlidirlər.”;
- “11-1.2. Orqanların (qurumların) rəhbərləri həmin orqanın (qurumun) strukturu, işçilərinin say həddi, fəaliyyət istiqamətləri, iş həcmi nəzərə alınmaqla korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmlarla bağlı məlumatların qəbul edilməsi və araşdırılması üçün səlahiyyətli struktur bölmə (şəxs) müəyyən edirlər.
- 11-1.3. Orqanlarda (qurumlarda) çalışan işçilər korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmlarla bağlı məlumatları səlahiyyətli struktur bölməyə (şəxsə) verə bilirlər. Səlahiyyətli struktur bölmə (şəxs) öz funksiyalarını səmərəli yerinə yetirmək üçün fəaliyyətinə qanunsuz müdaxilələri istisna edən zəruri müstəqilliyə malik olmalıdır. Səlahiyyətli struktur bölmə (şəxs) işçilər barədə həvəsləndirmə və intizam tənbehi tədbirlərinin tətbiq edilməsi, insan resurslarının idarə olunması və işçilərin qiymətləndirilməsində (attestasiyasında) birbaşa və ya dolaylı yolla iştirak etməməlidir. Səlahiyyətli struktur bölmə (şəxs) orqanların (qurumların) rəhbərləri qarşısında hesabatlılıq və qərəzsizlik tələblərinə uyğun fəaliyyət göstərməlidir.”;
- 11-1.4-cü maddəyə, 11-1.5-ci maddənin birinci cümləsinə və 11-2.5-ci maddəyə “bölmə” sözündən sonra “(şəxs)” sözü əlavə edilmişdir;

- 11-2.2-ci maddədə “qanunla müəyyən edilmiş qaydada məsuliyyətə səbəb olur” sözləri “qadağandır” sözü ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci və üçüncü cümlələr əlavə edilmişdir:

“Korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmalarla bağlı məlumat verən işçiyə belə məlumat verdiyinə görə birbaşa və ya dolayı yolla qisas almaq məqsədilə tənbeh tətbiq etmə, əmək müqaviləsinə xitam vermə, vəzifədən azad etmə, başqa işə keçirmə, əməkhaqqından qanunsuz tutulmalar aparma, vəzifədə irəli çəkilməyə və ya həvəsləndirilməyə aktiv və ya passiv formada maneçilik törətmə, mənfi cəhətdən xarakterizə etmə və digər bu cür tədbirlər tətbiq edilə bilməz. Korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozmalarla bağlı məlumat verən şəxs ona qisas almaq məqsədilə hər hansı tədbirlərin tətbiqinə dair dəlillər irəli sürdükdə həmin dəlillərin təkzib edilməsi işəgötürənin üzərinə düşür.”;

aşağıdakı məzmununda 11-2.2-1-ci və 11-2.2-2-ci maddələr əlavə edilmişdir:

- “11-2.2-1. Orqanın (qurumun) rəhbəri müvafiq orqan (qurum) daxilində bu Qanunun 11-2.2-ci maddəsinin tələblərinə riayət olunmasını təmin edir və həmin maddənin tələblərinin pozulması məsuliyyətə səbəb olur.
- 11-2.2-2. Bu Qanunun 11-2.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş tədbirə məruz qaldığını iddia edən şəxs pozulmuş hüquqlarının bərpası üçün aidiyyəti üzrə yuxarı vəzifəli şəxsə və məhkəməyə müraciət edə bilər.”;
- 11-2.4-cü maddə ləğv edilmişdir;

7. Əsas Nəticələr və Növbəti Addımlar

➤ Şəffaflığın Artırılması

Terminologiyanın və prosedurların vahidliyi korrupsiyaya qarşı mübarizədə şəffaflığı artırır.

➤ Risklərin İdarə Edilməsi

Risklərin illik qiymətləndirilməsi və ictimaiyyətə açıqlanması davam etdirilməlidir.

➤ Hüquqların Qorunması

Məlumat verənlərin hüquqları və müstəqilliyi təmin olunmalıdır.

DIQQƏTİNİZƏ GÖRƏ MİNNƏTDARIQ.

Tərtib etdi:

Elnur İBRAHİMOV - Auditin hüquqi tənzimlənməsi və cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə idarəsinin rəisi;

Nigar ALXASZADƏ- Auditin hüquqi tənzimlənməsi və cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə idarəsinin baş mütəxəssisi